

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

з Австрії:

за пів рік . . . 20 кор.
за рік . . . 40 кор.
за чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1-70 кор.

За границю:

за пів рік: зі щоденною
всилкою 7 доларів, або 12
рублів; з всилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з всилкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокє число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ма вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудня.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» при ул.
Осоолинских ч. II. (партер)
(Фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гавс-
мана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.

Рекламації неопечатані в
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в «Надсілайім» 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

Запитанє до руских професорів університетских і представників руских народних товариств на зїзді укр.-рускої молодєжи у Львові.

(Δ) Дня 11—14. липця с р., як ми вже звіщали, відбув ся зїзд укр.-руск. молодєжи у Львові. В ч. 146 подали ми з київської «Ради» статю д. Горленка про росийську і українську акад. молодїж і зазначили, що гя характеристика може бути зовсім приложена і до нашої галицько-і-буковинсько-рускої молодєжи. В новинках подали ми короткий хід нарад і зазначили, що на отвореню зїзду явили ся запрошені професори університету «Дністрянський, Колесса і Студинський»¹⁾. Від імени українських професорів, як подає «Діло», говорили Колесса і Дністрянський.

«Проф. Колесса дав вираз своїй радости, що українська молодїж зявила ся в такім великім числі радити над такими для нашого національного житя і нашої національної культури важними справами, і впевнив зїзд, що професори-Українці все спочували і спочува-

¹⁾ Звичай, який лише у Львові завів ся, що до президиї запрошують не присутни х(!), довів до баламутства в деяких днях, що на зїзді були проф. Пулюй, Горбачевський, М. Грузевський яко почесні президенти. Тимчасом ні одного з тих професорів на зїзді не було — Р е д.

Сільвіо Пелліко.

Із днів мойого тюремного житя.

(Le mie prigioni).

З італійської мови переклав
Володимир Держирука.

(Дальше).

По заході сонця вернув директор поліції, щоби нас вивести із сего місця недолі. Наші серця стискали ся, коли ми переходили біля дверей так многих товаришів-арештантів, яких не могли ми забрати з собою. Хто знає, як довго ще мали они тут мучити ся! Хто знає кілько з них буде мусіло стати ся добичю повільної смерті!

Кождому з нас закинено на плечі жовнірський плащ, а на голову шапку і так в старім арештантскім одїю, та вже без ланцюхів, зїшли ми зі страшної гори; нас поведено до місцевої поліційної тюрми.

Місяць сьвіттив прекрасно. Вулиці, дома, люди, які ми стрічали, все то по стільки літах, від коли я не бачив чогось подібного, видало ся мені так приманчивим, а так чужим.

ХСII.

Ми ожидали в поліційних арештах цісарского комісара, що мав приїхати з Відня і вивести нас аж до границі. А що наші куфри були продані, заосмотрели ся ми тимчасом в білі і нове одїє, а скинули арештантську ношу.

По п'ятьох днях прибув комісар а директор поліції передав нас під його надєір, доручив єму

ють змаганям української поступової молодїжи. Українська молодїж, демократична і вільнодумна, не може забувати, що она — сини поневоленого народа, не повинна занедбувати своїх наукових змагань, але при тім повинна сповняти свої громадські обовязки, йти вперед під гаслом волі і поступу».

«Проф. Дністрянський: „Минуло 10 літ від зїзду української молодїжи, на котрім перший раз піднесено справу заснованя самостійного українського університету у Львові. Сегодня за нами вже багато роботи, але багато її і перед нами. Побіч клича сего конгресу «поступ» треба поставити другий клич «праця». Своєю працю мусять почати українські студенти від народного шкільництва і йти аж до висшого і найвисшого. І най сей конгрес буде почином до такої праці».

«В третім дни нарад, д. 14. с. м., — як пише «Діло» — зявив ся на зїзді проф. Смаль-Стоцкий з Черновець, бо ізза уридових обовязків швидше не міг приїхати. Привитаний д-ром Бараном в короткій і щирій промові подякував за запросини і впевнив про свою симпатю до його змагань, (значить, до змагань зїзду)».

«Далі промовляли, як зазначає «Діло», представники львівських українських товариств, др. Раковский від «Учительської Громади». («Коли людство має поступати вперед, то фізично і духово мусять ученики бути ліпші від своїх учителів, а молодїж ліпша від свого попередного покоління — і то не лиш в уяві, але також в реальній

дійсности»); др. Евген Озаркевич від «Прогрессів», сеї матери всіх наших товариств і інституцій».

Настрій і напрям сего зїзду укр.-руск. молодєжи характеризує влучно привіт представника соціал-демократичної групи української молодєжи. Як звіщає «Діло», «в зїзді бере також участь велика група української соціал-демократичної молодєжи і в її імени студент Мирон Вітошинський зложив декларацію, в котрій вискажує повну солідарність з програмою і цілями зїзду. «Витаю зїзд всеї укр. молодїжи від організаційного комітету висших шкіл української соціал-демократичної партії в Росії і від соц.-дем. студенства з Галичини. Поступові кличі, які проголосив сей зїзд, в якім-небудь таборі они не впали би, нам дуже симпатичні і кажуть нам брати участь у зїзді. Борба з клерикалізмом, борба за політичну і соціальну рівність, такі поступові кличі зїзду, в кінци високі слова В.п. проф. Колесси про революцію — вказують на поступовий настрій наших нарад».

На другім місці подаємо окрему статю В.п. о. Он. Волянського, котра основно обговорює напрям і змаганя зїзду укр. руск. молодєжи і ухвалені на тім зїзді резолюції, які кидають яскраве сьвітло на значну часть нашої молодєжи, хоч там пръявляла ся певно опозиція і проти тих резолюцій, але очевидно підлягла напором більшости.

Що молодїж таким у великій части перенята настроєм і духом і стає в різкій

рівночасно гроші, які ми принесли з собою на Шпільберг а також ті, які одержано за продаж куфрів і книжок. Сі гроші віддано нам аж на границі.

Кошти нашої подорожі поносив сам цісар і то без оцадности.

Комісар, v. Ное, шляхтич, був урядником в канцелярії міністра поліції. Годі було для нас вибрати людини з більшим образованием. Надто поводив ся він з нами з великими зглядями.

Та від часу виїзду з Берна боров ся я з дуже болючим, утрудненим віддыхом, а через трясене візка лихо збільшало ся так, що вечером я заходив ся страшно від кашлю і бояв ся удушєня кождої хвилі. Крім сего мав я ціліску ніч дуже сильну горячку, а комісар був слідуючого рана непевний, чи можна буде продовжати подорож аж до Відня. Я сказав «так» і «ми поїхали далі: хвороба дійшла до найвисшої стєпени і сили; я не міг анї їсти, анї пити, анї говорити.

Півмертвий доїхав я до Відня. Нам дали добре мешканє в генеральній дирекції поліції. Для мене внесено ліжко і прикликано лікаря; сей записав мені якийсь лік, що дійсно спричинив полекшу. Через вісім днів полягала моя курація на дієті, так виздоровів я зовсім. Лікар Зінгер звертав в дійсности на мене велику увагу.

Я мав велику охоту до виїзду, тим більшу, що до нас дійшла вістка про три дні в Парижі.

Того самого дня, коли вибухла революція, підписав цісар документ в справі нашого помилуваня! Без сумніву: він тепер сего не відкликав би.

Та се були часи так важні для цілої Європи, а опісля не було се так дуже неімовірно,

що і в Італії можна побоювати ся народних розрухів і нас не були би в тім часі пускали з поворотом до вітчизни. Хоч ми були пересьвідчені, що більше вже не будемо на Шпільберзі, та ми бояли ся поважно, щоби не найшов ся хто і не дорадив цісареві, щоби нас завезено до якогось там цісарского міста, далеко від Італії.

Я уявляв собі, що я став вже далеко більше здоровим, як се було в дійсности, і просив о докінченє нашої подорожи. Тоді мав я горяче бажанє представити ся туринському послови при австрійскім дворі, Його Ексцелленції графови ді Pralorto, бо я знав добре, кілько я мав завдячувати його доброті. З щирою і благородною ревностию старав ся він о мое помилуванє. Та наказ: нікого не відвідувати, хто-б він не був, не знав виїмків.

Ледви я трохи виздоровів, а вже зроблено нам нову ласку, іменно: нам дали віз, щоби ми переїхали ся трохи через Відень. Комісар був зобовязаний товаришити нам й не давати з ніким говорити. Ми бачили гарну церкву св. Стефана, величаві городи проходів, близько положений літний замок Ліхтенштайн а вкінци цісарский двір літний Шенбрун.

Коли ми находили ся на величавих стежках шенбрунського парку, переїхав біля нас цісар, та комісар сказав нам відвернути ся, щоби його не вразив неприємно вид наших знідлих постав.

(Дальше буде).

суперечности з християнським світоглядом, се вельми сумна проява, одначе можна ще бодай мати надію, що частина її ще отверезить ся пізнійше із сего зачадження т. зв. „поступом“ і поверне до основ християнського світогляду.

Але побіч сеї сумної прояви виступає ще сумніша — іменно привіти руских професорів д-ра Колеси, Дністрянського і Стоцького, котрі „спочувують змаганям української поступової молодіжї“ і впевняють „про свою симпатію до змагань її зїзду“ і представника „Учитель-Громади“ проф. Раковського і товариства „Просвіти“ д-ра Ев. Озаркевича.

Насувають ся одначе сумніви, чи ті привітники були присутними нарадам зїзду весь час і чули ухвалені там резолюції. Тимто дозволяємо собі звернути ся до них прилюдно з запитанєм, чи вони згоджують ся із змаганями і напрямом сего зїзду і ухваленими там резолюціями. Мовчане будемо вважати згодою, бо *quitas est, consentire videtur*. Треба раз мати відвагу, ясно сказати так або сяк, нехай суспільність знає суцїю правду, бо ходжене поміж дощ шкодить цїлій справі. Ліпше нехай світ знає, що маємо лише нечисленну громаду людей, що стоять на основі Христової науки, як многочисленні але непевні живля. Почисливши ті певні сили, можна буде розпочати змаганя около відродженя нашої суспільности, про які говорить о. Он. Волянський в поданій понизше статї.

3 нагоди зїзду української академічної молодіжї.

Противцерковний фанатизм доходить нині до нечуваних розмірів, а осередком такого культуркампу стали „храми знаня“ — університети. Слова „поступових“ професорів дають почин ділам „поступових“ студентів. Безмисельність, фраза заняли місце солідних студій.

Нетерпимість до чужих (християнських) пересвідчень, терор, що уживає криків і палок зглядом по католицьки мавifestуючих ся студентів — то поява щоденна — на австрійських особливо — університетах. Зї становища розуму і логіки годї пояснити такий вастрій, який надає ся хиба на предмет дослїдів в психопатїї. Чехи ведуть перед в тїй роботї. Ческа академічна молодіж, фанатизована масонськими агїтаторами культуркампу, професорами Масариком та Дртіною, сьміє називати службу Божу середовічною комедією, а ествоване теологічного видїлу на університетї плямою новочасної культури. Неуки, які не мають понятя про теологічні студїї, заслїплені доктриною позитивїзму не годні звести ся понад зміслове т. зв. пізнаване, та в індукційнім методї природописних наук бачать альфу й омегу науки! Обминаємо вже то, що і практична потреба виобраованя духовенства для католицького населеня вимагає теологічних видїлів, яких таксамо потрібно для правничих і лікарських наук. Чи медичний видїл, який теоретичну науку перенимає в цїлости від природописної секції філософїчного факультету, а має питомою своєю прикметою хиба практичне примїнюванє здобутків природописного знаня, є більше науковий від теологічного видїлу, який перенимає у великій частинї здобутки світських наук і вчить примїнювати ті здобутки в душпастирствї?

Але годї! Коли хто став на становищі, що християнський світогляд то перегниоток, що релїгія в школі шкідлива, той мусить бути против теологічних видїлів на університетї.

Словянська взаїмність відбиває ся в той спосіб, що руска академічна молодіж малпче ческу, подїбно як і частина народного учительства. Лише руска молодіж за слаба, щоба уживати фізичного терору тай обмежує ся поки що на самї резолюції.

Під знаменем борби з клерикалізмом, а

властиво з християнсько-католицьким світоглядом, відбув ся в днях 11—14. липця зїзд української академічної молодіжї австрійських і російських університетів. В справі релїгії і церкви заняв зїзд замітне становище.

„Клерикалізм“, який запанував в школі, за словиє широким людським верствам погляд на реальне, дійсне житє! „Школа свобідна від клерикальних впливів, оперта на одинокім науковім принципі досвідного знаня, нехай буде нашим ідеалом. І ми виносимо поміж вишніми домаганями в сїм напрямї також домаганя віддїлення теологічного факультету від університетів, нехай те, що не є в дійсности наукою, перестане нею бути і формально“. („Дїло“ ч. 150). Під тими кличами зїбрав ся зїзд.

Одноголосно ухвалено резолюції того змісту :

„З огляду на те, що релїгія? 1) суперечить самим основам науки і через свій примітивний і антинауковий світогляд гальмує умовий розвій учеників, 2) шкодячи еманципації думки, забиваючи критицизм і наукове розумінє річий, ео ipso шкодить політичній і соціальной еманципації; 3) своїми етичними теоріями лише скріплює існуючий соціальной устрій; 4) через примусове навчанє веде лиш до деморалїзації цїлого шкільного житя; 5) надуживаєть ся клиру в політичних цїлях, ворожих як свободї науки так і всякій вишній — вважаємо потрібним усунєнє науки релїгії з усіх шкіл, низших, середних і вишних і заміну сеї дисциплїни порівнюуючою історією релїгій та розширенєм природних наук, головню космологїю.

Після принятя резолюції ухвалено вислати привітне пїсьмо проф. Масарикови, найголовнішому в Австрії пропагаторови ідеї „вільної школи“.

Натомість з певною опозицією стрїнули ся резолюції, поставлені корреферентом до тої самої теми, особливо друга і трега з них.

Зїзд української молодіжї: 1) уважає коначним видїленє теології як псевдонауки з обсягу наук, подаваних в університетах взагалї і знесенє теологічного факультету як ненаукової інституції в усіх університетах в Австрії; 2) уважає вказаним, щоба вже при заснованю українського університету у Львові видїлено з нього теологічний факультет, а замість того, щоба засновано в ньому 4 світські катедри, а саме філософії релїгії, історії релїгії, порівнюуючої науки релїгії, церковної історії; 3) сподїваєть ся, що поступова частина української парламентарної репрезентації прилучить ся до парламентарної акції в справі усунєня теологічного факультету з усіх австрійських університетів і при нагодї парламентарного порїшуваня справи українського університету у Львові поставить відповідні внесеня в напрямї резолюцій зїзду.

Остаточню по довгій дискусїї прийнято першу резолюцію одноголосно, а двї другї значною більшостію голосів. Проти другої і третої резолюції зголосила частина національно-демократичаих студентів своє *votum seperatum* і подала заяву, в котрій рішуче противить ся тим резолюціям, раз тому, що они є принципіально зайві, бо як усунєть ся теологічний факультет з усіх університетів, то не буде его і на будучім українськїм, а друге тому, що з тактичних зглядів они шкідливі для національної справи, бо відсунуть від неї свідомїйших національно студентів теологів і частину духовенства“. („Дїло“ ч. 152).

Цїлий зїзд заявив ся однострубно за усунєнєм релїгії зі школи і за усунєнєм теологічного видїлу з університету; лиш частина національно-демократичних студентів з обави, щоба не зашкодити справі українського університету і щоба не знеохотити до себе „частини“ (отже сподїває ся мати иншу частину мимо того за собою!) духовенства, годить ся на виїмкове полишенє теологічного видїлу на українськїм університетї.

В инших народів є також така „поступова“ молодіж, але зорганїзована і молодіж позитивно-християнська. Суспільність инших народів протестувала би против таких ухвал в пресї. А в нас? Протестів не чути, в нас протестує ся против „Ниви“, а що гірше сама суспільність заняла дивне якесь становище, зглядом зїзду.

Загально-народні товариства — навіть „Просвіта“ — вислали своїх делегатів на зїзд і те-

плими словами заявляли свої симпатїї зїбраній молодіжї. Один з професорів університету заявив, що „професори Українці все спочували і спочувують змаганям української поступової молодіжї“. Вказівки одного з університетських професорів, більше для науки заслуженого як прочі взятї до купи, щоба не зачинати роботи від нищеня, прогомонїли без слїду.

Зїзд української академічної молодіжї є витвором ческої масонерїї і без ріжницї партії заняв становище вороже християнсько-католицькому світоглядю. Суспільність не лиш що не здобула ся на слово протесту, але навіть оказала за богато симпатій зїздю. І та суспільність — о скілько дає себе чути — чує жаль до того духовенства, відносить ся з слушним недовірем до т. з. поступового українства.

Та суспільність сьміє пятавати авцию ставїславівського Владика, коли він предвиджуючи, до чого оно йде, старає ся обдумати способи для оборони християнської справи. Нам не вільно ані думати, ані робити нічо такого, що не миле патентованим інституціям! Але дарма! стероризувати себе не дамо. З обурєнєм пятаємо ту заразу, яку до нас приносить т. зв. поступове українство за кордону*) і референти на зїздї в справі релїгії то закордонні Українці протестуємо рішучо против ухвал зїзду і висказуємо жаль офіціальной представництву нашої суспільности. Лучше жадного університету, лучше жадної України, ніж мали би они бути такі, яких домагає ся зїзд академічної молодіжї. Не в злудї з деструктивними живлями закордонної України чи Славянщини, але з християнськими живлями належить шукати дороги, яка поведе руску суспільність до відродженя!

о. Он. Волянський.

Огляд часописий.

(Похід „Дїла“ і „Галїчанїна“ проти п. Барвіньського з нагоди похорону г-р. К. Бадєного. Львівна філософа з „Дїла“).

(Конець)

В підмогу „Дїлу“ в нагїндї на п. Барвіньського поспїшив „Галїчанїн“ з нагоди похоронної его промови. Згадуючи про похоронні промови, пише „Галїчанїн“, що говорив також Ал. Барвінський.

„Послїдній заявив, що говорить „отъ имени тѣхъ, которые поняли благія намѣренія покойнаго для „рускаго народа“ и славословилъ подъ небеса графа Казимира за „здобутки“. Въ скромности своей не упомянулъ онъ однако о „семи пенсіяхъ“, какія довелось ему получать въ время всемогущества покойнаго и это съ его стороны очень хорошо, что знаетъ быть благодарнымъ своему покровителю“.

Отже у вчерашнім числї ми вказали, що промова п. Барвіньського, не вдаючи ся в славословія, була лише констатованєм фактів, вичисленєм тих придбань національно-культурних і економічних, які Русини осягнули впливом г-р. К. Бадєного, котрий був тоді намїсником. Сего не заперечить „Дїло“, хоч оно лютить ся задля того, бо се констатованє стає в суперечности з его твердженням, пачеб усе те в и б о р о л и „діяльні сили“, сего не заперечить і „Галїчанїн“, хоч він знов лютить ся, що всі ті придбаня виїшли в користь розвитку національно-культурного Русинів, отже причинили ся до ослабленя москвофїльства. З тої лютости „Галїчанїн“ відгріває знов стару легенду о „семи пенсіяхъ“, видуману о. Стефановичом свого часу на „Рускій Бесїдї“ і пущенїї в курс з зависти проти п. Барвіньського, чим опїсля користував ся сею легендою др. Трильовський, щоба на вічах плюгавити „семипенсійника“. Отже годить ся тут пригадати, що вчислювано в тих „сім пенсій“ крім учительської платні і винагороди за чинности в радї шк. красвїї, diety в соїмї, держ. радї і делегації (хоч за делегацію окремих diet не виплачувано тоді), а до того 157 р. дворїчної свого часу стипендії сына і 4 р. місячної стипендійної підмоги доньки, хоч не числили

*) Се вже напятавав навіть Українець Голєнко в статї нами наведенїї. — Ред.

НОВИНИ.

тих пенсій опозиційним провідникам або молоденьким редакторам, що мали в своїх руках „Діло“, „Свободу“ або „Діло“, дирекцію „Дністра“, посольські дисти й адвокатуру!

Однак, як раз обидва згадані люди, що розповсюджували сю легенду про сім пенсій, таки звертали ся до осуджуваного ними Барвіньського, щоби видбув їх із скрутного положення, і коли він згадав про листовні просьби д-ра Трильовського, кликнув з обуренням тодішній посол д-р Кос: „Напечатайте ці листи, най світ дізнає ся про таку безхарактерність тих людей“.

„Галічанін“ тимчасом крутить, як шведь скірою і робить з промови п. Барвіньського висновки, начеб з неї виходило „що українофільство одолає своє существованіє графу Каз. Бадени, вообщє польской політиці“ і „що українофільство в Галичині вь нинішнемь его виді — это не что другое, какъ только плодъ фантазіи польскихъ политиковъ“.

Се стара пісенька „Галічаніна“ і москвофілів. Змаганя до самостійного, окремішого національно-культурного розвитку, до відродіння руского народу на народних основах починають ся у нас з виступденем М. Шашкевича, отже тоді, коли ще не було чутки про москвофілів, які аж опісля появили ся в Галичині заходами проф. Погодина і Дениса Зубрицького. Тимто перевертає „Галічанін“ правду горі дном, наколи він за нашу статью „Москвофілські киринники“ накидає ся на п. Ол. Барвіньського і пише:

„Забилъ г. Барвинскій, что о нынѣшней галицкой Украинѣ не было ни слуху дыху, когда уже русскій духъ охватилъ всю Галичину, что Галичина пробудилась послѣ 1848 г. какъ Русь а не какъ Украина, что даже не можна было думать о какихъ-либо українофилскихъ вождяхъ, которые-бы могли исполоть и истребить москвофилскій бурьянъ, такъ какъ такъхъ вождей вовсе не было, а напратив были одни рускіе. И нынѣ можно смѣло сказать, что украинифильство возросло и убиталось единственно нашими силами, что все финансовыя учреждения — это дѣло рукъ нашихъ людей, что украинифилы только съумѣли воспользоваться нашимъ добродушіемъ и хитро отняли намъ и „Днѣстеръ“ и „Народную Торговлю“.

Змаганя Шашкевича і товаришів, а також Русинів в 1848 були початі на народних основах а перебили відтак сему „москвофілські киринники“ і ся кириня снує ся по нинішній день в нашім національно-культурнім і економічнім та політичнім розвитку, намагаючись свиняти его і довести до змосковщення і оправославлення австрійских Русинів. Проти сего виступав рішучо гр. К. Бадені з становища цісарского намісника і яко такий пособляв самостійному розвитку руского народу. Тимто виводи „Галічаніна“ про „українофільство“ в Галичині зовсім хибні і тенденційні.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В політичних кругах настав вже час ферій по неудачі переговорів минушого тижня. Знаменній причиною до сего, хоч переминаючого установленя відносин подає орган молодочехів про висказ цісаря, який видає ся імовірним задля звязи з висловленими монархом поглядами про парламентарне положенє при отвореню та аврійської велізниці. Сей дневник стверджує, що становище кабінету бар. Бінерта в нічм не змінило ся в наслідок замкнення державної ради а бар. Бінерт, як передтим, так і тепер є мужем довіря Корони і близьких єї чинників. Оден угорський державник, який ував серед переговорів з мужами довіря угорского сойму (Люкач?), заявив, що цісар висказав ось які слова: „Упором не приволоять мене до нічого як тут, так і там“.

На раді міністрів, яка відбула ся в другій половині минушого тижня, полагоджено справу веденя адміністрації підчас літа і потім запанувала тишина в питаннях внутрішньої політики по рухливих днях обструкції. Майже всі члени кабінету виїхали з Відня а слідоуча рада міністрів має зібрати ся після вісти Nag. List-ів 18. серпня, щоби заняти ся справою скликаня державної ради з початком вересня на двотижневую сесию в цілі вибору комісії, які могли би працювати рівночасно з делегаціями. Така предло-

га виїшла від польского кола а і члени Славянського Союзу, які не брали участі в обструкції, прилучили ся до сеї акції. Сій вісти, начеб держ. рада мала зібрати ся в вересні залеречують „рішучо“. Другим услівем праці парламенту є запевненє, що чеський сойм, який має бути скликаний на початок вересня, буде працювати. В тій цілі має правительство виготовити для сойму предлогу, в якій підвишено би число членів кравского виділу з 8. на 10. Пятьох членів одержали би Чехи, трох Німці а по одному обі групи більших посілоостей. Хосенним обьявом для осінних переговорів в справі повновласного законна є заява п. гр. Кольоврата, виголошена перед виборцями в Новім місті на Мораві, з якої виходить, що німецькі хліборобники готові в інтересі внішнього політичного положеня голосувати за повновласним законом але лише тоді, коли одержать від правительства видатну поруку і уступки.

Довірочна нарада членів Славянського Союзу з 13. с. м., які не брали участі в обструкції закінчила ся тим, що „славянські стороництва чину“ поставлено під вагляд. Ухвалено утворити постійний виділ, який в пору повідомляв би Славянський Союз про поступованє обструкціоністів, щоби не стало ся так, як в посліднім случаю, що обструкціоністи самовільно без повновласти Союзу вибрали способи веденя цілої акції. Сей обяв недовіря для стороництва Шустершича і Пранка дає ся тим пояснити, що на тій нараді стверджено мимо заперечень д-ра Шустершича, що предстваники обструкції на нараді з бар. Бінертом поставали дійсно домаганє в справі університету. П. Шустершич звернув ся з питанем до бар. Бінерта, як він вносить ся до основаня словенского університету в Люблянї, і то в такий спосіб, що президент міністрів так відповів: „Алеж прошу, то є національно-політичні домаганя, про які не можу дати ніякої заяви“. Найголовніші заміти опозиції против обструкціоністів є: що они внесли свої наглі внесеня в палаті без попередного порозуміння з иншими стороництвами союзу; що без повновласти инших чеських клубів поставлено на нараді з президентом міністрів питанє чеського університету на Мораві а вкінці заміт, який найбільше діткнув, що, коли оден предстваник правительственных стороництва в комітеті шістьох пднрав розправу над перестроєм кабінету на осінї при участі Славянського Союзу, то оден з членів обструкції домагав ся міністеряльної теки, яке припадала Славянському Союзу, влючно для словенского і чеського хліборобного клубу. Вторкова нарада означає вихід з немиручого розбитя Славянського Союзу, в якім нема одностунності і певно не прийде до тіснійшої злуки між членами его, коли в осени прийде ся убігати о теку. Ухвала славянської опозиції є першим тактичним успіхом, який осягнуло ирательство з замкненем сесії.

Тажок і клуб народно католицкого стороництва зібрав ся ві второк на нараду. На тій нараді, як звичають, висказано жаль, що по замкненю сесії не буде скликане засіданє Славянського Союзу. Зате прийнято з зволенем до відомо звіт з нарад стороництва союзу, які не брали участі в обструкції.

Заграниця.

В англійській висшій палаті відкинено проєкт загального обовязку військової служби 123 голосами против 103, зате прийняла она внесенє лорда Нортельберленда, який зміняє попередній проєкт остільки, що визнає загальною конечною силою сухопутної армії.

Після хвилевої перерви наступила в Тегерані нова кровава битва між війском шаха а націоналістами. Війско шаха має наразі перевагу через те, що займає добре захищені становища і з них відперло знов гарматним огнем напирючих націоналістів. Особливо боронить війско велми енергічно палату шаха і касарню козаків, але наслідком стрілів пороблено в місті великі шкоди, а навіть декуди вибух огонь. Козаки і инше, віддане шахови війско, очікують підмоги будьто зі сторони перского війска, будьто зі сторони Росії. бо понесли вже дося значні страти. Взагалі має бути убитих 100 осіб, а 200 до 300 ранних. Тож мимо сего, що англійський і російський посол намовляли его до заключеня розему, заявив, що буде боронити ся до кінця. Однакє вкінці, побачивши видко грізне положенє, згодив ся, як доносять, на розем. Европєйці наражені на велику небезпеку зі сторони революціоністів, а навіть багато европєйских домів зрабовано. Переке духовенство визнає до сьвятої війни против Росії і до бойкоту російских товарів. Взагалі панує серед людности велике розярєне на Росию. Революція скінчить ся мабуть уступленем шаха. Вже навіть говорять, що Англія і Росія мали згодити ся на се, щоби шаха зложити з престолоа. Однакє російське посольство дістало порученє, що на всякий випадок повинно дати приют шахови в разі, колиб мусів шукати в нім помочи. І дійсно найновішій депеші доносять, що шах схоронив ся в російській посольстві.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Анатолія; римо-кат.: Семена. — В понеділок: руско-кат.: Атаназія преп.; римо-кат.: Вілкенція. — Ві в торок: руско-кат.: Томи препод.; римо-кат.: Гронїма і Чесл.

— Голос ученого про Наук. Товариство ім. Шевченка! При остатних виборах дійсних членів Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, вибрано членом в історично-філософічній секції між иншими п. Олексія Шахматова, голову язикового відділу петербурской Академії наукової, многозаслуженого дослідника на полі східно-славянских мов і староруской історії, одного з найбільш поважних і авторитетних предстваників російской науки. На остатнім засіданю виділу Наук. Тов. а вислухано лист, в якім п. Шахматов дякуючи за свій вибір, пише ось що до виділу товариства: „Получивъ извѣщеніе объ избраніи меня дѣйствительнымъ членомъ товарищества, я съ чувствомъ глубочайшаго удовлетворенія благодарю товарищество за это высокое и незаслуженное мною вниманіе. Дѣятельность товарищества на поприщѣ науки дѣлаетъ честь всему русскому племени и во мнѣ, великорусѣ рожденію, заслуги товарищества, его многочисленныя труды и изданія — вызываютъ благодарную признательность, заставляющую меня высоко оцѣнить состоявшееся привлеченіе меня въ составъ товарищества. — 17/30 юнія 1909 г. — Алексій Шахматов“. — Рівночасно в листі до голови товариства проф. Грушевского п. Шахматов пише: „Чувствую живѣйшую потребность принести вамъ свою признательность за этотъ знакъ вниманія къ моей блѣдной и мало производительной дѣятельности. Вы, конечно, побѣрите менѣ, когда я говорю съ восторгомъ о Вашемъ, теперь могу сказать нашимъ, обществѣ. Мое русское сердце бьется съ гордостью при мысли о томъ, какое великое научное дѣло совершено при скудныхъ средствахъ и стѣсненныхъ обстоятельствахъ нашими собратьями, руководимыми Вами въ зарубежномъ Львовѣ“.

— В справі нового монастира СС. Василянко дістаємо до поміщеня отсей запит до інтересованих кругів: Недавними часами читали ми в „Руслані“ подяку Пр. М. Софії Станьчак за складані жертви на новий монастир для немічних Сестер Ч. С. В. В., як тажкож пригадку до тих довжників, які забрали книжки і видавництва призначені на тую ціль і не звернули, а не знаємо, як ціла справа стоїть. Кілько грошій вже зібрано, а скілько еще потрібно, щоби намірене діло довершено. Чули ми, що Ексц. Митрополит Андрей гр. Шептицький обіцяв щиріше тою справою заняти ся, а навіть якусь квоту з своїх фондів жертвувати. Може би найбільше з тою справою ознакомлена М. Софія Станьчак Ч. С. В. В. була ласкава цілу справу вяснити і до публичного відома подати. Се причинило би ся до заінтересованя ширшого загалу, а може і до скоршого зреалізованя начатого діла. А годить ся подбати о ту справу. Сусідний нашому обряд латинський має двацять разів тільки монахів і монастирів, що наш. І там сусилність не жадує гроша, бо знає, що сей гріш через вихованє молодого поколїня в десятиро верне ся! — *Оден з між многих.*

— З рускої гімназії у Вишніці. Вислід клясифікації про кінці сего шкільного року: На початку шкільного року 1908/9 прийнято 144 учеників. Підчас року вступило 14. Клясифіковано 127 публичних учеників а 3 приватистів. З публичних учеників узнано до переходу в другу клясу визначно здібними 18, здібними 82, взагалі здібними 16 (з 1 недостаточною нотою), нездібними 6. До повторного іспиту з одного предмету по вакаціях допущено 5 учеників. Буковянців було 69, а Галичан 61.

— За сіножатє. З Рудацевь, львівского повіта, доносять, що прибув там на слідство судия Згуральський зі Львова і на основі переслуханя казав увязнити селян: Івана, Панька і Василя Сенчишинів, Стефана Ярини і Івана Назаркевича, які мали бити дідича Соботку і его сина Старий Соботка помер вчера з ран у львівськім шпитали.

— Помилуване Січиньского. Урядова Gazeta Lwowska залерече вість, немов би то президіи кр. суду карного надіслано з Відня урядове повідомленє про заміну М. Січиньскому карі смерті на 20 літ тяжкої вязниці.

— В рільничій школі в Чернихові здали головний іспит між иншими: Дмитро Медвідь з Ярославя (з відзнач.) і Стефан Негребецький з Озірної.

— Розбишацтво. Оноді вдерли ся в громаді Мікло-Газар (коло Гросвардайну) три розбишаки в дім купця Моріца Наймана, накрали, що могли і его самого тяжко поранили. Опісля удали ся они до громадского уряду і оден з них застрілив через вікно заступника начальника. Сейчас заряджено слідство, яке виказало, що ті злочинні сповнив місцевий начальник громади, Аврель Попеску, его візник Трипен і народний учитель з Фекетегічерес, Іван Добош. Винників арештовано і передано до слідчої вязниці. Арештовано

також і вдовицю Фридман, яка мешкає в домі Наймана, а яку підозрюють о співучасть в злочині.

— Кацапский підступ. Дістаємо до поміщення отсе письмо яко осторогу для других: Дня 13 липня я дістав почтовий фрахт на якусь книжку від о. В. Полянського, пароха в Конюхові коло Стрия, наданий у Львові. Відобравши посылку за оплатою 72 сот. знаходжу в пакуночку: „Полное собрание сочинений В. Д. Залозецкаго, III Томъ цѣна 6 кор.“. Отче В. Полянський, жаль мені Вас, що Вашої книжки під тм наголовком не потребує, що Вам ю зверну. Я навіть не знав, що Ви „настоящий русский“. Жаль мені Вас, що Ви в Галичині ще Москви не вибудовали. Пішліть книжку до Петера, може там приймуть тое „сочинение“ з більшою гостинністю а може дадуть „пособія“. — Йосиф парох.

— Іспит зрілости в Самборі в учт. семінарії екстерністів і екстерністок відбув ся під проводом правит. радника Ол. Барвіньського від 21. червня до 10. липця. До іспиту устного приступило 18 екстерністів і 46 екстерністок. З екстерністів зложили іспит: Вацлавський Михайло (з польск. викл.), Гультай Максим (з рус. і поль. яз. викл.), Ковальський Миколай (рус. поль.), Міськевич Юліан (з поль.), Попель Сильвестер (з поль.), Стшемецкий Михайло (з поль.), Шемердяк Володимир (з рус. і поль.). До попр. іспиту з одного предмету по феріях призначено 3, репробовано 5 (з тих одного на необмежений час), відступило 2, 1 усунено задля фізичної непридатности до учительства. — З екстерністок зложили іспит: Біліньська Каролина (з поль.), Вайс Шарльота (з відзнач. з поль.), Величко Любов (з р. і п.), Вікарчук Фр. (з поль.), Головей Марія (з рус. і поль.), Грозик Мальвіна (з рус. і поль.), Гартенберг Іусця (з поль.), Готтесман Брандель (з поль.), Дерезицка Аполонія (з поль.), Динисевич Марія (з поль.), Зінкевич Софія (з рус. і поль.), Зінкевич Елена (з рус. і поль.), Кверович Марія (з поль.), Комаринська Петронеля (з рус. і поль.), Кордасевич Констанція (з рус. і поль.), Козиняк Катерина (з рус. і поль.), Кривяк Марія (з рус. і поль.), Лев Марія (з рус. і поль.), Любка Ольга (з рус. і поль.), Мокрицька Ольга (з рус. і поль.), Панцер Павліна (з поль.), Пелчинська Янина (з поль.), Слободян Анна (з рус. і поль.), Федина Елена (з поль.), Фінкенталь Віттіє (з поль.), Целле Станіслава (з поль.), Шараневич Анна Ольга (з поль. і рус.), Швальб Перль (з поль.), Шпіцер Регіна (з поль.). До поправ. іспиту по феріях призначено 10, репробовано на рік 4, відступила 1.

— Зелізна катастрофа. Межи стаціями Фрайшуг і Фрезіг коло Відня вискочив вчера із шин зелізничий поїзд. Машина і кілька возів поторощило ся, а два подорожні і тонник тяжко ранені. Причиною катастрофи була зелізна штаба, яку хтось зі збитків положив впоперек шин.

Оповідки.

— Наданє презенту. Намісництво надало презенту на опорожену парохію цісарского наданя в Лисатичах о. дрови Стефанови Юрикови, катехитови V гімназії у Львові.

— Іменованя. Президія гал. кр. дирекції скарбу іменовала податковими завідателями в IX кл. ранги отсих податкових офіціалів: Тад. Ніклевича, Мих. Гурского, Йос. Літинського, Влад. Білінського, Петра Яворка, Йос. Бержецького, Фр. Вендекера, Ферд. Гурку, Макс. Іскерского, Стан. Рота, Людв. Пенчаковского, Стан. Туркевича, Фр. Солтиса, Людв. Штібера, Влад. Тишарского, Ст. Кшишковского, Едв. Фрайндліха, Мих. Жукковского, Косму Федину, Омел. Жукковского, Йос. Москаля і Андр. Рудницького.

— В краєв гончарській школі в Коломиї розпочинає ся шкільний рік дня 1. вересня. Щоби бути прийнятим до тої школи, треба мати укінчених 13 літ, бути фізично здібним до ремесла і мати укінчену народну школу з добрим поступом. Поданя з долученою метрикою і шкільним свідодством належить вносити до дирекції тої школи. При школі є інтернат, в яким убогі ученики дістають ціле удержанє за невеликою оплатою.

Наука, штука і література.

— З нагоди 200-літної річниці полтавского бою і теперішнього полтавского свята помістив п. Вол. Кушнір ряд статей в заграничних часописах, між иншим: у віденськім дневнику Arbeiter Zeitung (Die Poltaweer Feier und die Ruthenen), у від. тижневнику Die Wage (Mazera), в берлінській Die Post (Der Zarenbesuch in Poltawa), в чеськім дневнику на німецькій мові у Празі Die Union (Mazera, Ukrainische Glossen zum 200 Jahrestage der Schlacht bei Poltawa, як ветупня статья) і в хорватскім Obzor-і в Аграмі.

— Низа, часопись посвячена справам церковним і суспільним, в числі феріальним за липень 1909 містить отсі статі: о. О. Волянський: З теологічних проблемів. — Др. Осип Маковей: Історія будови церкви в Бережанах. — о. Михайло Дороцкий: Студіюм св. Письма. — о. О. Волянський: Огляд преси по конець червня. — о. О. Волянський: Всячина.

Телеграмм

з дня 17. липця.

Відень. Цісар санкціонував ухвалений гал. соймом закон в справі побору 30% додатку краєвого від вина, мощу і т. д.

• Лондон. Англ. Король Едвард виїздить коло 13. серпня до Марієнбаду.

Тегеран. Збори націоналістів оголосили шахом наслідника престолоа, а регентом Азас ель Мулька.

Тегеран. Перске духовенство в Іраке звиває до святаї війни з Росією і до бойкоту російских товарів.

Тегеран. Цілий вчерашний день вела ся завзята борба межи війском шаха а націоналістами. Аж вечером настав спокій, коли шах згодив ся на завішенє оружя.

Др. Богдан Барвіньский:

Зїзд галицкого князя Данила з угорским королем Белею IV. в Прешбурзі 1250 р. Історично-критична аналіза. Львів 1901. 16° ст. 18. — Ціна 10 сот.

Прешбурський зїзд в справі спадщини по Бабенбергах. (Причинок до історії великого австрійского безкоролівя). Львів 1903. 8° ст. 27. — Ціна 30 с.

Жигимонт Кейстутович, великий князь Литовско-русский. Історична монографія. Жовква 1905. 8° ст. XIV+170. — Ціна 2 К.

Zygmunt Kiejstutowicz, książę starodubski. Львів 1906. 8° ст. 28. — Ціна 50 с.

Bogurodzicza dzewiczka а історичні висновки д ра Щурата. (В інтересі історичної правди). Львів 1906. мала 8° ст. 41. — Ціна 20 с.

Історичні причинки. Розвідки, замітки і матеріяли до історії України-Руси. I. Жовква 1908. мал. 8° ст. 170. — Ціна 2 К.

Історичний розвиток імени українсько-русского народу. Львів, мал. 8° ст. 41. Ціна 40 с.

Дістати можна в книгарні Наук. Тов. ім Шевченка у Львові, Ринок 10.

Одружить ся! Урядник державний, в IX. класі рангі, здоровий, пристойний, в середнім віці, маючий річну пенсію 4.000 корон, з правом до дальшого аванзу і емеритури, одружить ся з посажною, хорошою, здоровою, господарною, демократичних поглядів і тихої в ачі Панною — або з такими самими прикметами бездітною вдовою Русинкою-Українкою.

Селянські гарні дівчата мають першеньство. — Справу трактує ся поважно і цілком серіозно — за строго тайну ричить ся словом чести, на аноніми не відповідає ся.

О ласкаве надсиланє лишень дійсно щирих і поважних листів найнізнійше до 29. н. ст. липця 1909 р. упрашає ся під адресою: „Joanes“ post-restante Stanisławów — Galicya, 67 (1—3)

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицко-русской фабрики Евгена Білінського в Збарзжі.

З доходу сеї фабрї а йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по святичениках.

Держім ся поклику:

Свій до свого!

Образи Шевченка, Хмельницкого, Котляревского, Лисенка від 6—200 К. Фігурки з гіпсу а 80 с і 120 К. Краватки, гердани, сорочки, фартушки, шапки сокільскі і козацкі, альбоми, перфуми, сивники брощки і шпильки з гербом, тутки і паперці різного рода поручають. — Склади „Сокільского Базару“ у Львові і Стрию.

Бюро Учительске і службове Мариі Немчиновской, 57 (1) Львів, площа Академічна 3.

Вже виїшов: ПРАКТИЧНИЙ ПРОВІДНИК для науки релігії в школі і в церкві. Уложив о. Евген Гузар. Друге доповнене виданє. Ціна 4 кор. без почт. перес. Набувати можна лиш в Книгарні наук. Тов. ім. Шевченка у Львові. Ринок 10.

Товариство взаїмного кредиту „Джістер“ у Львові, ул. Руска ч. 20. Телефон ч. 788. заснованє при Товаристві взаїмних обезпечень „Джістер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873. Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу. Цілею Товариства є уділюванє кредиту своїм членам різними обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ. Проценти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового. Вкладки приймає і вишачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне. Конто в Щадниці почтовой ч. 35.527. Конто жирове в банку австро-угор. Вкладки щадничі К 2,848.890.— Удїли членські К 262.994.— Позички уділені К 3,396.002.— Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.

Розклад зелізничих поїздів важний від 1. мая 1909. Table with columns: До Львова приходять з, Зі Львова відходять до, and times for various stations like Krakova, Ternoga, Pidvolochysk, etc.

